

Postavenie prednostu v Srbsku – zameranie projektu a študijnej cesty

Nový zákon o miestnej samospráve prijatý v roku 2002, uviedol ako novinku funkciu prednostu - Municipal Manager. Keďže má táto pozícia voliteľný charakter väčšina samospráv v Srbsku ju nezaviedla. Zákon navyše nehovorí detailne o povinnostiach prednostu a metódach jeho práce, ponecháva na právomoci primátora či starostu stanoviť ich spolu s podmienkami výkonu v jeho pracovnej zmluve. Zákon o miestnej samospráve definuje prednostu ako osobu, ktorej prvoradou zodpovednosťou je to pursue ekonomický rozvoj obce. Skúsenosť z iných krajín však ukazuje, že úlohy prednostu sú oveľa širšie. V niektorých krajinách má dokonca prednosta výkonnú moc, zatiaľ čo v Srbsku má skôr úlohu poradcu primátora-starostu. V niektorých krajinách prednostovia plnia úlohy, za ktoré je v Srbsku zodpovedný riaditeľ alebo vedúci úradu.

Uvedená situácia je dôvodom, prečo potrebujeme uviesť veci na pravú mieru, zlepšiť existujúcu situáciu a vysvetliť úlohy a povinnosti prednostu v rámci existujúcej legislatívy a nakoniec z dlhodobého hľadiska je našim záujmom poskytnúť odporúčenie a prispieť k možným legislatívnym zmenám.

Okrem iného v mnohých samosprávach bolo zistené, že ich ekonomické kapacity neboli využité a naopak aj samosprávy s existujúcim potenciálom ekonomicky stagnujú alebo dokonca upadajú. Najčastejším dôvodom takejto situácie je slabá organizácia práce a nedostatok manažérskych kapacít potrebných pre tvorbu stratégií, plánov ekonomického rozvoja a získavanie investícií.. Slabý manažment v samosprávach často vedie k oslabeniu v kapacitách a zdrojoch a navyše aj k oslabeniu samosprávy a občanov. Preto je potrebné v čo najväčšom možnom množstve samospráv zaviesť pracovnú pozíciu, ktorej úlohou by bolo venovať sa kontinuálne celkovému ekonomickému rozvoju spolu so starostlivosťou o podmienky a dobrú organizáciu všetkých záležitostí samosprávy.

Samosprávy v Srbsku sú často rezistentné voči akýmkoľvek zmenám, čo často vedie k ekonomickej stagnácii. Táto situácia ešte viac vyvoláva potrebu zaviesť pracovnú pozíciu (prednostu) s úlohou iniciovať a realizovať potrebné zmeny.

Existujúce nariadenia (VZN) často spomaľujú alebo dokonca bránia novým podnikateľským iniciatívam a kapitálovým investíciám. To je ďalší dôvod prečo je potrebná pracovná pozícia – prednosta, ktorý bude mať celkový prehľad o existujúcich problémoch na úrade a v obci a bude schopný poskytnúť poslancom spätné informácie v tom zmysle – aké VZN je potrebné zmeniť alebo novo prijať.

V mnohých samosprávach, kde už bola pozícia prednostu zavedená, je potrebné zlepšiť výkon, čo znamená nielen vzdelávanie v oblasti manažmentu, ale aj zvýšenie uvedomenia si potreby transparentnosti v práci a zlepšenia orientácie na občanov.

Projekt “Efektívny prednosta, aktívny a informovaný občan – krok vpred k rozvinutejším komunitám” má za cieľ budovať kapacity samospráv prezentovaním dôležitosti a objasňovaním úlohy prednostu, a zároveň vyvíjať úsilie o zavedenie tejto pracovnej pozície všade tam, kde ešte zavedená nebola. Zvyšovanie povedomia občanov o tejto potrebe, ako aj povedomia o potrebe spolupráce občanov a partnerstva so samosprávou je jedným z hlavných zámerov tohto projektu.

Špecifickými zámermi projektu sú zlepšenie úloh a výkonu už menovaných prednostov, zatiaľ čo tam, kde táto funkcia zriadená nebola zdôraniť jej potrebu a význam. Bude to viesť k podpore efektívneho a funkčného manažmentu, ktorý bude schopný účinne riešiť problémy samosprávy a napomáhať jej rozvoju. Jedným z cieľov je aj príprava odporúčaní na základe štúdie o pozícii prednostu, pre potrebu reformy zákona o obecnom zriadení – samospráve v jej časti o pozícii prednostu úradu miestnej samosprávy a existujúcej pozícii vedúceho úradu.

Cieľovými skupinami projektu sú: prednostovia, starostovia-primátori, vedúci úradov miestnej samosprávy, miestni podnikatelia, občania jednotlivých obcí ale aj celého Srbska a Čiernej Hory. Uvedené ciele bude projekt riešiť nasledujúcimi aktivitami: výber projektového tímu, prípravný seminár, prieskum verejnej mienky, tréning trénerov, študijná cesta na Slovensko, príprava štúdie

o úlohách a postavení prednostu, seminár o pozícii prednostu úradu miestnej samosprávy, príprava prezentácie pre občanov o úlohách a postavení prednostu úradu miestnej samosprávy, zostavovanie tímov na kampaň a samotná kampaň zameraná na úlohy a postavenie prednostu úradu miestnej samosprávy.

Aktivity projektu, predovšetkým kampaň a príprava tlačenej podoby prezentácie pre občanov o úlohách a postavení prednostu by mali ešte viac zvýšiť úroveň informovanosti občanov o úlohách a postavení prednostu úradu miestnej samosprávy a spôsoboch ako sa s ním kontaktovať s cieľom vzniesť svoje návrhy, námietky alebo možnosti spoločných projektov. Za takýchto podmienok budú občania stimulovaní prejavíť aj širší záujem zúčastňovať sa na riešení problémov komunity a na jej ďalšom rozvoji. Špecifickým a významným segmentom populácie v tejto oblasti sú miestni podnikatelia, od ktorých sa očakáva, v súlade s ich každodennými aktivitami, najčastejší kontakt s prednostami. Navyše s pomocou prieskumu verejnej mienky, ktorého výsledky budú publikované a prezentované prednostom, starostom a primátorom, súčasným vedúcim úradov ale aj občanom, ktorí budú mať možnosť vyjadriť svoj názor na danú pozíciu (a výkon už fungujúcich prednostov) ako aj na najčastejšie problémy, s ktorými sa stretávajú a ktoré by podľa ich názoru mal pomáhať riešiť prednosta.